

Eksperyment MINOS

Pierwsze wyniki dotyczące neutrin akceleratorowych

Katarzyna Grzelak

Seminarium Fizyki Wielkich Energii

21.04.2006

- 1 Wprowadzenie
- 2 Wiązka neutrin NuMI
- 3 Eksperyment MINOS
- 4 Dane z Bliskiego Detektora
- 5 Analiza oscylacji neutrin dla 0.93×10^{20} pot

MACIERZ MIESZANIA DLA NEUTRIN

Trzy zapachy neutrin jako kombinacja trzech stanów własnych masy.

$$\begin{pmatrix} \nu_e \\ \nu_\mu \\ \nu_\tau \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} U_{e1} & U_{e2} & U_{e3} \\ U_{\mu 1} & U_{\mu 2} & U_{\mu 3} \\ U_{\tau 1} & U_{\tau 2} & U_{\tau 3} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \nu_1 \\ \nu_2 \\ \nu_3 \end{pmatrix}$$

$$U = \begin{pmatrix} c_{12}c_{13} & s_{12}c_{13} & s_{13}e^{-i\delta} \\ -s_{12}c_{23} - c_{12}s_{23}s_{13}e^{i\delta} & c_{12}c_{23} - s_{12}s_{23}s_{13}e^{i\delta} & s_{23}c_{13} \\ s_{12}s_{23} - c_{12}c_{23}s_{13}e^{i\delta} & -c_{12}s_{23} - s_{12}c_{23}s_{13}e^{i\delta} & c_{23}c_{13} \end{pmatrix}$$

$$s_{ij} = \sin \theta_{ij}$$

$$c_{ij} = \cos \theta_{ij}$$

$\delta \rightarrow$ faza łamania CP

Zakładając zachowanie CP ($\delta = 0$):

$$\begin{pmatrix} \nu_e \\ \nu_\mu \\ \nu_\tau \end{pmatrix} =$$

$$\underbrace{\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & c_{23} & s_{23} \\ 0 & -s_{23} & c_{23} \end{pmatrix}}_{\text{atmosferyczne}} \underbrace{\begin{pmatrix} c_{13} & 0 & s_{13} \\ 0 & 1 & 0 \\ -s_{13} & 0 & c_{13} \end{pmatrix}}_{\text{poszukiwane}} \underbrace{\begin{pmatrix} c_{12} & s_{12} & 0 \\ -s_{12} & c_{12} & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}}_{\text{słoneczne}} \begin{pmatrix} \nu_1 \\ \nu_2 \\ \nu_3 \end{pmatrix}$$

atmosferyczne

poszukiwane

słoneczne

$$P_{\nu_\alpha \rightarrow \nu_\beta}(L) = \sum_k |U_{\alpha k}|^2 |U_{\beta k}|^2 + 2\text{Re} \sum_{k>j} U_{\alpha k}^* U_{\beta k} U_{\alpha j} U_{\beta j}^* \exp\left[-i \frac{\Delta m_{kj}^2}{2E_\nu} L\right]$$

$$\Delta m_{kj}^2 \equiv m_k^2 - m_j^2$$

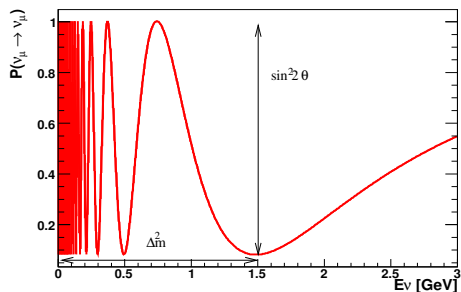
Parametry modelu: 3 kąty mieszania θ_{23} , θ_{13} i θ_{12} , 1 faza δ i dla trzech rodzajów neutrin 2 niezależne różnice mas Δm^2 .

BADANIE ZJAWISKA OSCYLACJI

W EKSPERYMENTACH AKCELERATOROWYCH

- obserwacje znikania danego rodzaju neutrin

$$P(\nu_\mu \rightarrow \nu_\mu) \simeq 1 - \sin^2 2\theta_{23} \sin^2 \frac{1.27 \Delta m_{atm}^2 L}{E_\nu}$$

Jednostki:

$$\Delta m^2 [eV^2] (= 2.5 \times 10^{-3} eV^2)$$

$$E_\nu [GeV]$$

$$L [km] (= 735 km)$$

Maksimum oscylacji dla

$$\frac{1.27 \Delta m_{atm}^2 L}{E_\nu} = \frac{\pi}{2}$$

- obserwacje pojawiania się nowego rodzaju neutrin

$$P(\nu_\mu \rightarrow \nu_e) \simeq \sin^2 2\theta_{13} \sin^2 \theta_{23} \sin^2 \Delta$$

$$\mp \alpha \sin 2\theta_{13} \sin \delta_{CP} \cos \theta_{13} \sin 2\theta_{12} \sin 2\theta_{23} \sin^3 \Delta$$

$$+ \alpha \sin 2\theta_{13} \cos \delta_{CP} \cos \theta_{13} \sin 2\theta_{12} \sin 2\theta_{23} \cos \Delta \sin^2 \Delta$$

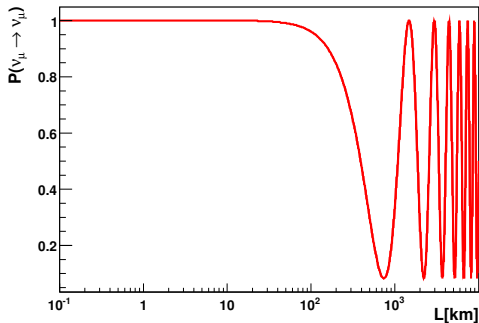
$$+ \alpha^2 \cos^2 \theta_{23} \sin^2 2\theta_{12} \sin^2 \Delta$$

$$\Delta \equiv \frac{\Delta m_{atm}^2 L}{4E_\nu}, \quad \alpha \equiv \frac{\Delta m_{sol}^2}{\Delta m_{atm}^2}$$

Dokładnie mierzy się tylko kombinację parametrów, a nie tylko samo $\sin^2 2\theta_{13}$

POŁOŻENIE DETEKTORÓW

- Daleki Detektor (ND) → poszukiwanie oscylacji
- Bliski Detektor (FD) → widmo energii niezakłócone przez oscylacje

↑
Bliski detektor

↑ Daleki detektor

$$P(\nu_\mu \rightarrow \nu_\mu) \simeq 1 - \sin^2 2\theta_{23} \sin^2\left(\frac{1.27\Delta m_{23}^2 L}{E}\right)$$

$$\nu_\mu N \rightarrow \mu X$$

- Weryfikacja hipotezy oscylacji neutrin w obszarze *atmosferycznym* i precyzyjne pomiary (z precyzją < 10 %) parametrów oscylacji Δm_{23}^2 i $\sin^2(2\theta_{23})$
- Przedstawienie prawdopodobieństwa zanikania ν_μ z wiązki w funkcji energii
- Wykluczenie egzotycznych modeli \rightarrow rozpad neutrin

$$P(\nu_\mu \rightarrow \nu_e)$$

$$\nu_e N \rightarrow e X$$

- Poszukiwania oscylacji $\nu_\mu \rightarrow \nu_e$
Możliwość pierwszego wykazania
niezerowej wartości θ_{13} !

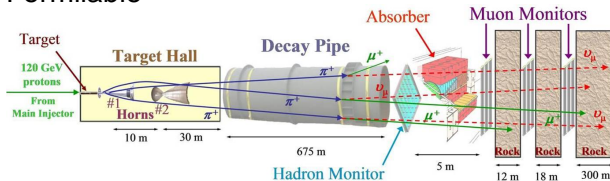
również

- Pierwszy, bezpośredni pomiar oscylacji ν vs $\bar{\nu}$
poprzez badanie neutrin atmosferycznych !
(Pierwszy podziemny detektor z polem
magnetycznym)
- Poszukiwanie neutrin sterylnych

WIAZKA NEUTRIN NuMI

WIĄZKA NuMI - WSTĘP

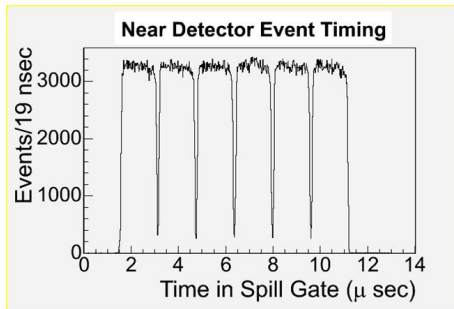
- Protony o energii 120 GeV z akceleratora Main Injector w Fermilabie

- Protony uderzają w grafitową tarczę o długości 1m
- π^+ , K^+ są ogniskowane przez dwa paraboliczne rogi (*ang.* horn) magnetyczne
- Piony i kaony rozpadają się w próżniowej rurze rozpadowej o długości 675m

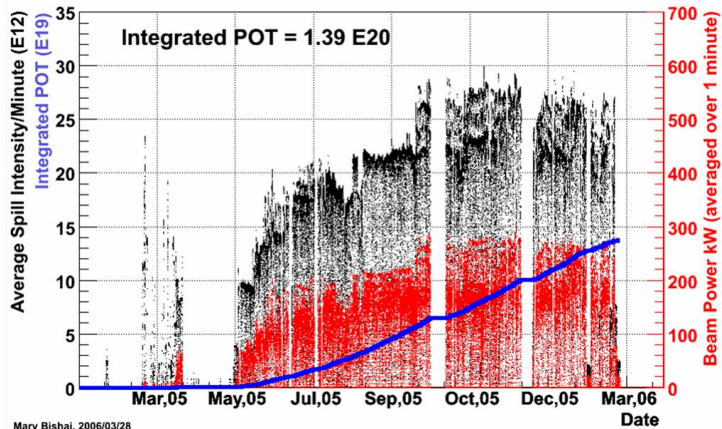
WIĄZKA PIERWOTNA - PROTONY

- Pierwotna wiązka protonów:
wysyłana w 5-6 paczkach, w czasie 8-10 μs
- 2.3×10^{13} protonów/puls
co 2.2s

WIĄZKA PIERWOTNA - PROTONY

LICZBA DOSTARCZONYCH PROTONÓW

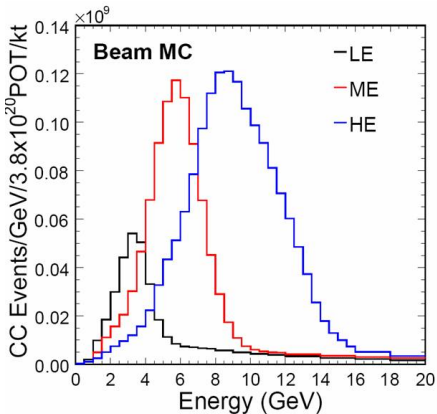

Już zebrane więcej danych niż w czasie całego działania K2K !

WIĄZKA WTÓRNA - NEUTRINA

Unikalną cechą wiązki NuMI jest możliwość zmiany widma neutrin poprzez zmianę położenia tarczy.

Obecnie dane zbierane głównie z konfiguracją niskoenergetyczną (LE), ale na początku zebrane 1.5×10^{18} pot dla ME i HE.

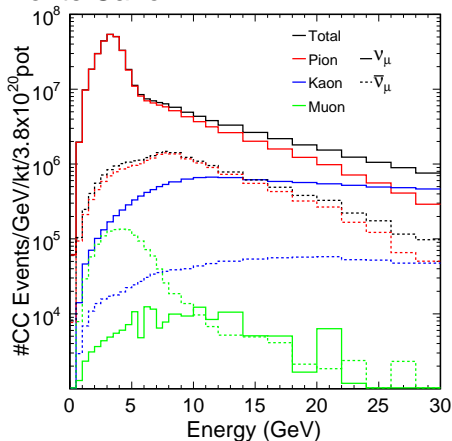
Wiązka	Oczekiwana liczba przypadków w FD dla 1×10^{20} pot, bez oscylacji, fiducial volume
LE (LE-10)	390
ME (pME)	970
HE (pHE)	1340

SKŁADOWE WIDMA NEUTRIN

BLISKI DETEKTOR

- Rozkład widma neutrin i antyneutrin na składowe pochodzące z rozpadów pionów, kaonów i mionów.

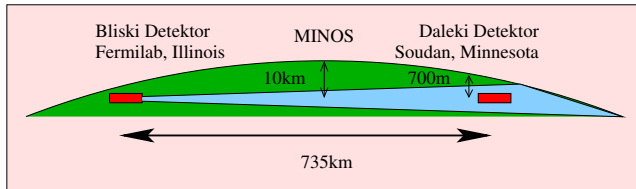
Monte Carlo

- Skład wiązki neutrin (LE): **92%** ν_μ , **6.5 %** $\bar{\nu}_\mu$
- Mały dodatek ($< \sim 1.5\%$) ν_e , $\bar{\nu}_e$ z rozpadów kaonów i mionów

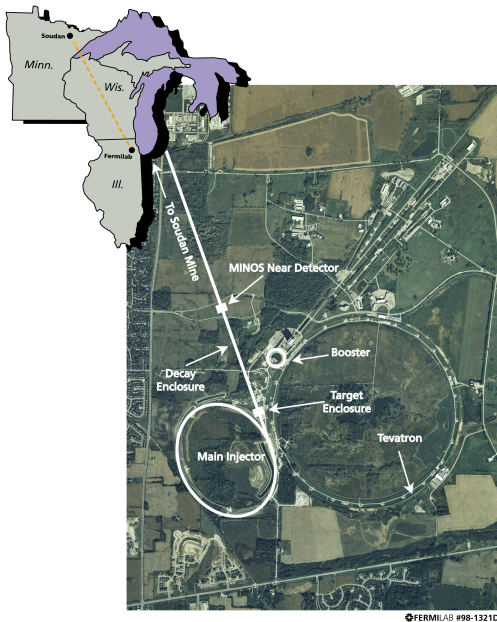
EKSPERYMENT MINOS

MINOS: PIERWSZY UŻYTKOWNIK WIĄZKI NuMI

- Drugi w historii i jedyny obecnie zbierający dane eksperyment z długą bazą
- Detektory umieszczone **w osi** wiązki NuMI
- Bliski Detektor (ND) (1kt) w ośrodku Fermilab pod Chicago
- Daleki Detektor (FD) (5.4 kt) znajduje się 735km dalej w kopalni Soudan, w Minnesocie

MINOS: PIERWSZY UŻYTKOWNIK WIĄZKI NuMI

Pierwsze oddziaływanie
neutrina z wiązki w dalekim
detektorze: 7 marzec 2005

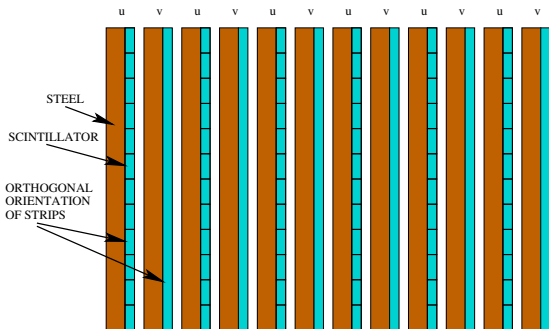
SOUDAN

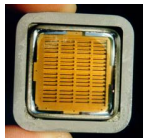
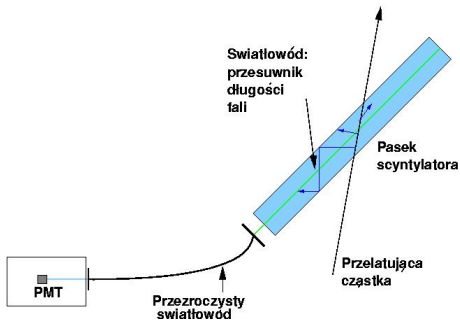
MINOS: BLISKI I DALEKI DETEKTOR

Bliski i Daleki Detektor eksperymentu MINOS mają tak bardzo jak to możliwe podobną budowę:

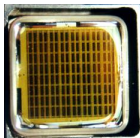
- naprzemiennie: stalowe płyty (2.54 cm) i paski scyntylatora (1cm)
- paski w co drugiej płaszczyźnie są do siebie prostopadłe

MINOS: BLISKI I DALEKI DETEKTOR

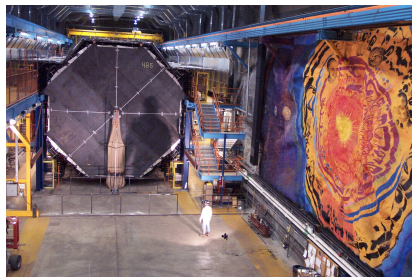

PMT M16 (FD)

PMT M64 (ND)

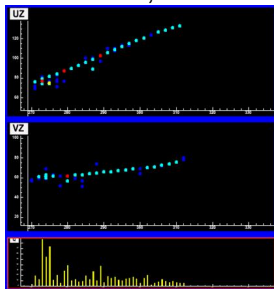
MINOS: BLISKI I DALEKI DETEKTOR

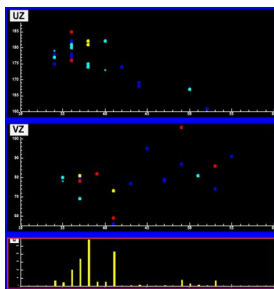
- Bliski Detektor: 1kt, 282 płaszczyzny, 3.8m × 4.8m × 15m
- Daleki Detektor: 5.4kt, 484 płaszczyzny , 8m × 8m × 30m
- $B \sim 1.2$ T w obu detektorach (próbkowanie) Bliskiego Detektora

TOPOLOGIE PRZYPADKÓW

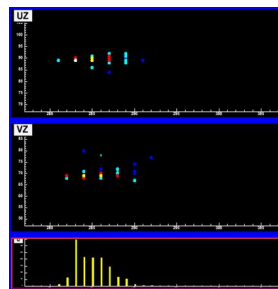
Monte Carlo, Daleki Detektor

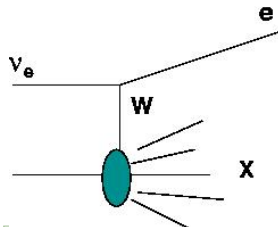
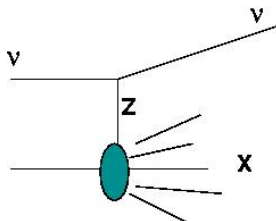
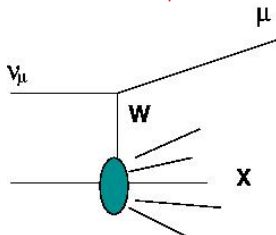
CC ν_μ

NC

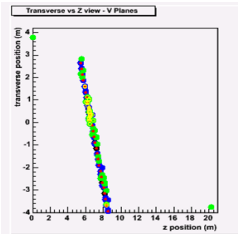
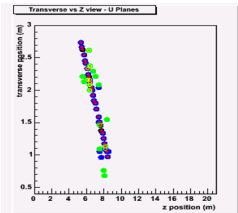

CC ν_e

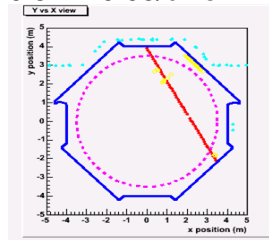

TYPOWE ODDZIAŁYWANIE W DALEKIM DETEKTORZE

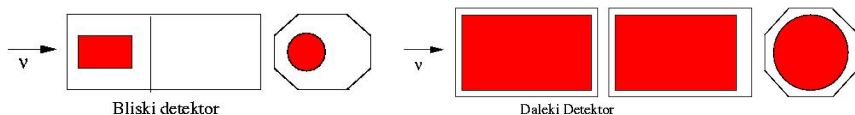
NIE Z WIĄZKI

Głębokość 2070 mwe: strumień mionów kosmicznych to 50000 przypadków/dzień
Oddziaływania neutrin atmosferycznych:
 0.54 ± 0.05 /dzień

- 1 Jeden zrekonstruowany tor (kandydat na mion)
- 2 Wiarygodny obszar detektora (fiducial volume).
Położenie wierzchołka oddziaływania:
 - ND: $1\text{m} < z < 5\text{m}$, $R < 1\text{m}$ od środka wiązki
 - FD: $z > 50\text{cm}$ od pierwszej płaszczyzny, $z > 2\text{m}$ od ostatniej płaszczyzny , $R < 3.7\text{m}$ od środka detektora

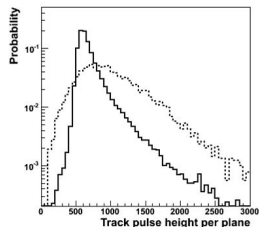
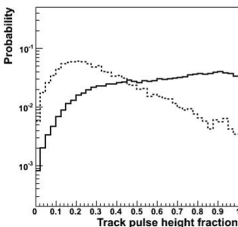
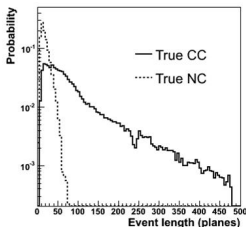
- 3 Miony z ujemnym ładunkiem (wybór ν_μ)
- 4 Cięcie na parametrze PID (Particle IDentification), używanym do selekcji oddziaływań NC i CC

ODRÓŻNIANIE ODDZIAŁYWAŃ CC ν_μ i NC

Trzy wejściowe funkcje gęstości prawdopodobieństwa (PDF), które różnicują oddziaływania CC ν_μ i NC

- 1 Długość przypadku (liczba płaszczyzn)
- 2 Suma sygnałów dla toru dzielona przez całkowitą wysokość zarejestrowanego sygnału
- 3 Dla toru: średnia wysokość sygnału w płaszczyźnie

Input variables for PDF-based event selection

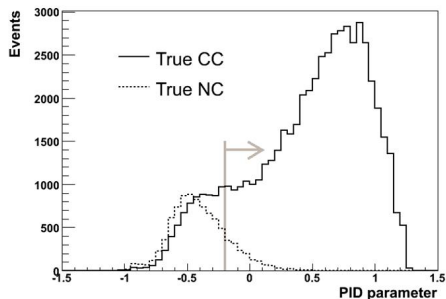

ODRÓŻNIANIE ODDZIAŁYWAŃ CC ν_μ i NC

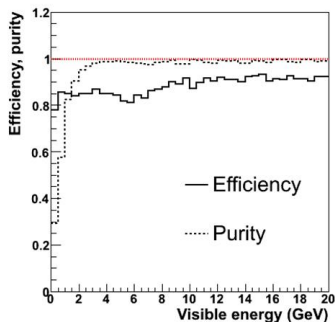
Prawdopodobieństwo, że dany przypadek jest CC ν_μ lub NC (P_μ lub P_{NC}) jest iloczynem trzech funkcji gęstości prawdopodobieństwa dla CC ν_μ i odpowiednio trzech funkcji dla NC.

$$PID = -(\sqrt{-\log(P_\mu)} - \sqrt{-\log(P_{NC})})$$

PDF PID parameter distribution for true CC and NC events

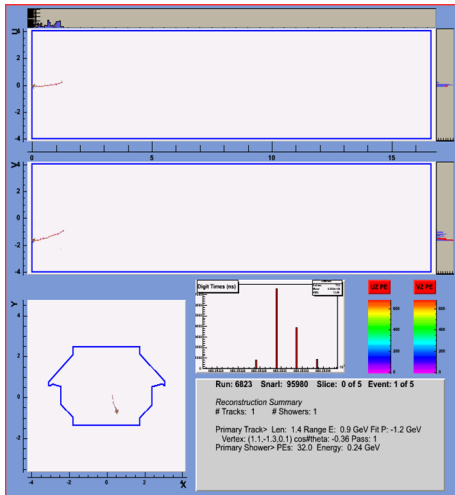
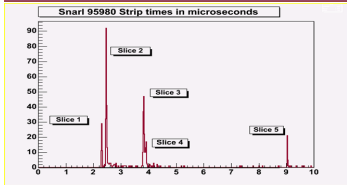
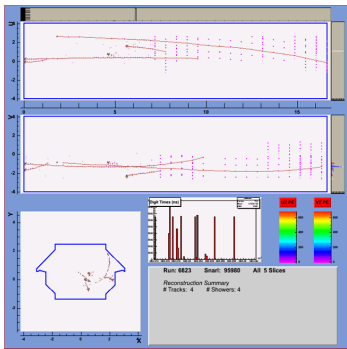
CC selection efficiencies and purities

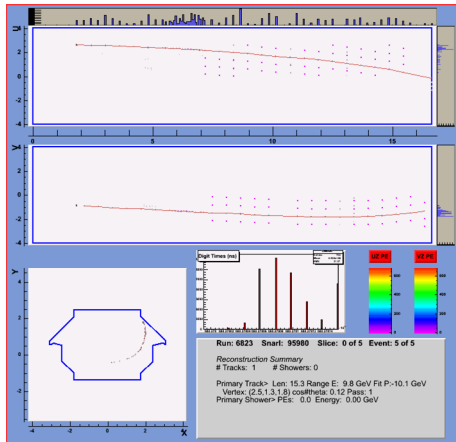
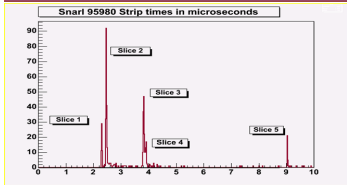
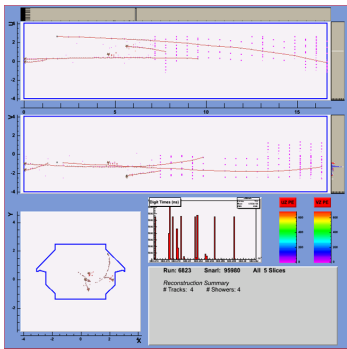
Efficiency 87 %, Purity 97%

DANE Z BLISKIEGO DETEKTORA

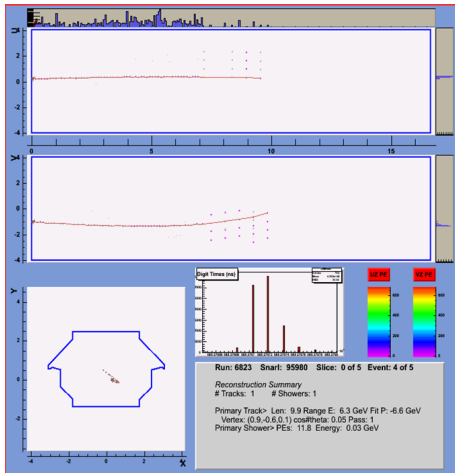
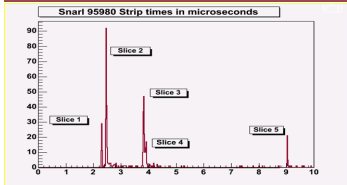
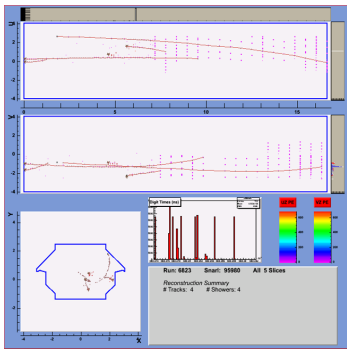
ODDZIAŁYWANIA W BLISKIM DETEKTORZE

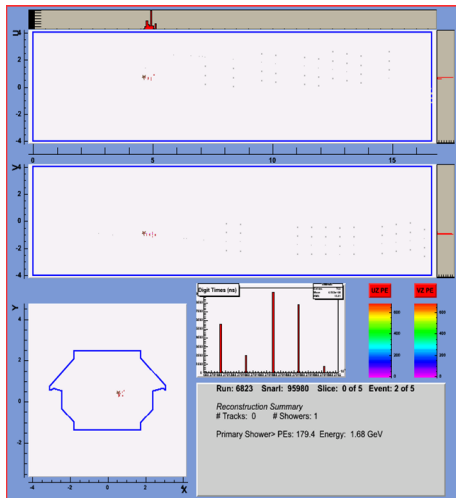
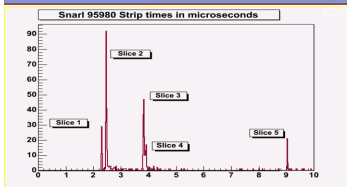
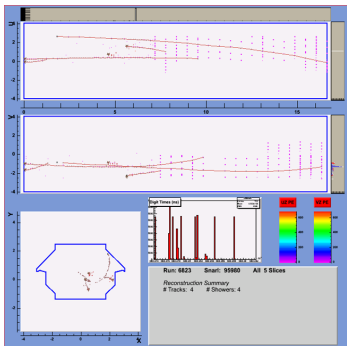
ODDZIAŁYWANIA W BLISKIM DETEKTORZE

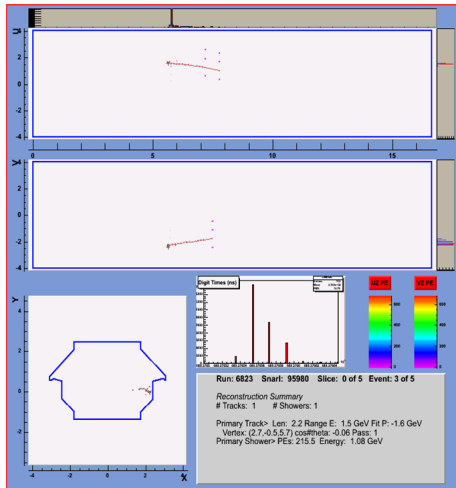
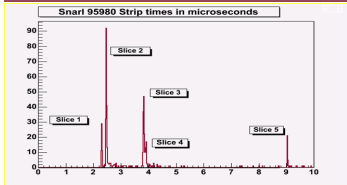
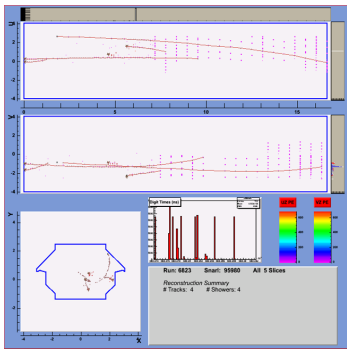
ODDZIAŁYWANIA W BLISKIM DETEKTORZE

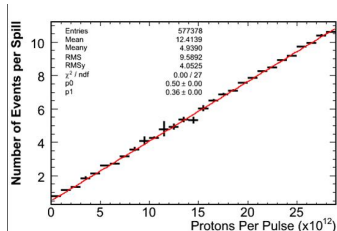
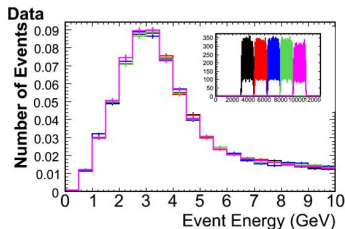
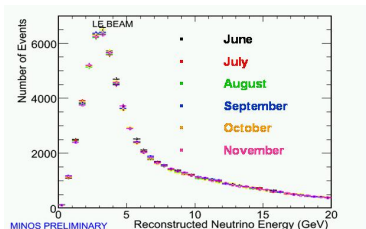
ODDZIAŁYWANIA W BLISKIM DETEKTORZE

ODDZIAŁYWANIA W BLISKIM DETEKTORZE

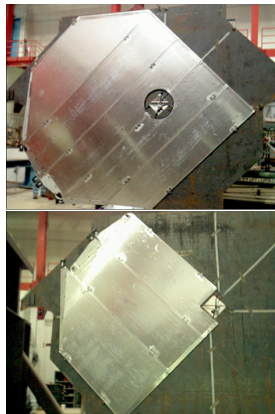
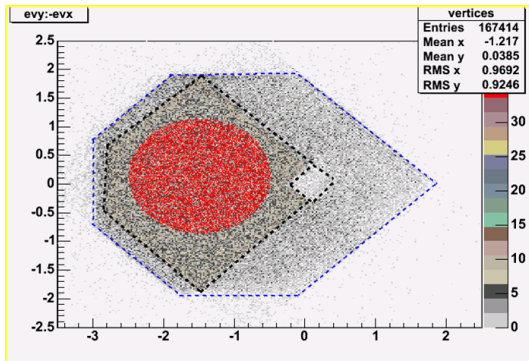
STABILNOŚĆ REKONSTRUKCJI WIDMA ENERGII

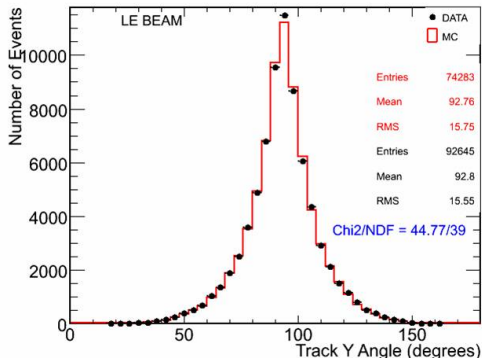
$(1 - 2.8) \times 10^{13}$ protonów/puls

DANE Z BLISKIEGO DETEKTORA

- W bliskim detektorze bardzo duża statystyka: po cięciach czyszczących około 1×10^7 ν dla 1×10^{20} pot
- Widoczne detale budowy detektora

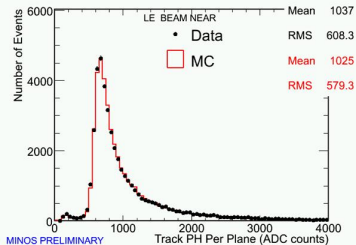
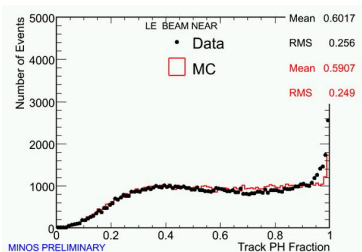
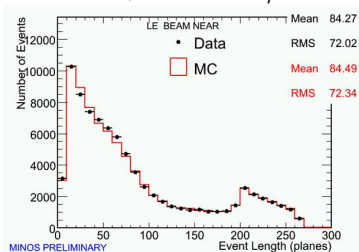
DANE Z BLISKIEGO DETEKTORA

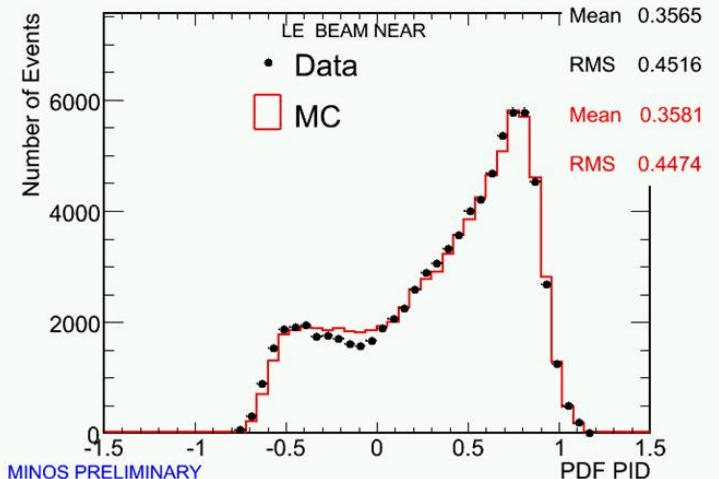
Zrekonstruowany kąt pomiędzy torem mionu a osią Y (oś pionowa).
Wiązka pod kątem 3° do poziomu.

DANE Z BLISKIEGO DETEKTORA

Zmienne używane do odróżniania oddziaływań CC ν_μ i NC.

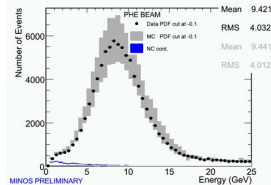
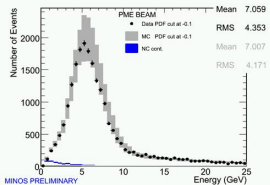
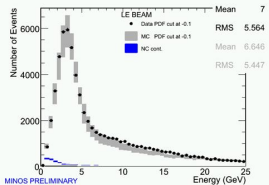

Rozkład parametru PID dla wiązki niskoenergetycznej (LE)

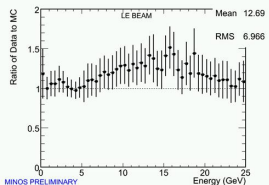

BLISKI DETEKTOR - WIDMA ENERGII

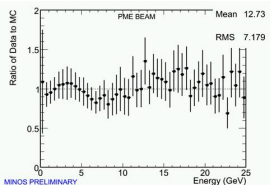
Zrekonstruowana Energia (GeV)

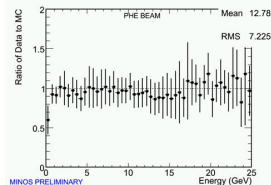
Dane/MC

LE

ME

HE

ANALIZA OSCYLACJI NEUTRIN DLA 0.93×10^{20} pot

ANALIZA PRZYPADKÓW Z DALEKIEGO DETEKTORA

- Pierwsze wyniki dla neutrin akceleratorowych na podstawie danych zebranych pomiędzy 20.05.2005 a 6.12.2005
- 0.93×10^{20} pot
- Do dzisiaj zebrane 1.39×10^{20} pot
(Od początku marca przerwa w pracy akceleratora)

- Zabezpieczenie się przed nieumyślnym naginaniem wyników do oczekiwanego (zgodnego z wynikiem Super-Kamiokande)
- Wszystkie dane z Bliskiego Detektora są dostępne
- Część danych z Dalekiego Detektora ukryta (zgodnie z nieznaną funkcją długości przypadku i energii zdeponowanej w detektorze)
- Przed otwarciem *puszki* wszystkie procedury dotyczące analizy danych muszą być zamrożone
- 4.03.2006: Otwarcie *puszki* dla 0.93×10^{20} pot

ODDZIAŁYWANIE NEUTRINA Z WIĄZKI

Run: 32133, Snarl: 97235, Slice: 1(1/1), Event 1(1/1)

Reco

#Trks: 1

#Shws: 2

q/p: -0.517 +/- 0.034, p/q: -1.935

TrkRangeEnergy: 2.042 RecoShwEnergy: 0.196

Vtx: -0.52, -2.42, 6.20

Truth

N/A

N/A

N/A

N/A

N/A

N/A

N/A

Ignore	Previous Pass		Next Pass	
NuMu	Step Back		Step Forward	
NuE	Prev Slc	Next Slc	Prev Evt	Next Evt
NC	Prev MC	Next MC	Step to ... Run, Smart...	AutoMatch
CC	Refresh	Log? (Checked)	Print	Quit

Reco

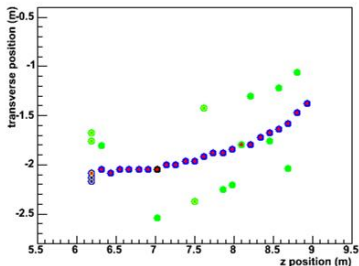
- Summed NPEs < 2.0
- 2.0 < Summed NPEs < 20.0
- Summed NPEs > 20.0
- Reconstructed Track Hit
- Reconstructed Shower Hit (cyan=EM)

Truth

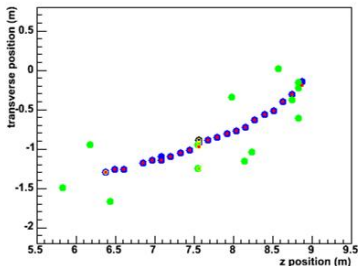
- e
- p
- $\pi^{+/-}$
- $K^{+/-0}$
- τ
- μ
- n
- π^0
- γ
- final v

initial v →

Transverse vs Z view - U Planes

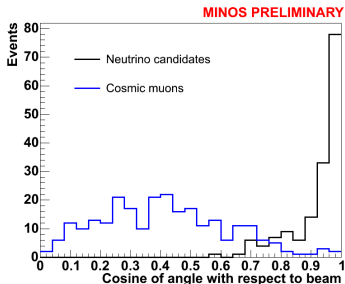
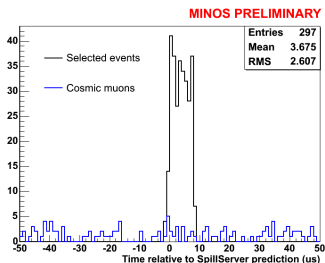

Transverse vs Z view - V Planes

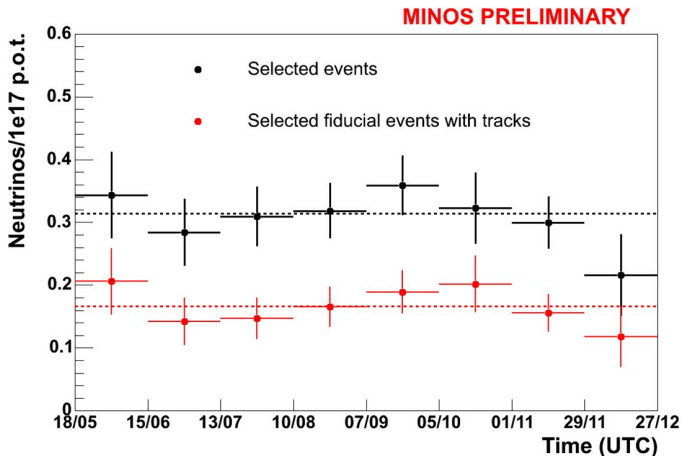
DANE Z DALEKIEGO DETEKTORA - OTWARTA PRÓBKA

Przypadki w przedziale $10 \mu\text{s}$ zgodnie z szerokością wiązki NuMI.
Tło od promieniowania kosmicznego (0.5 Hz) całkowicie usuwalne za pomocą cięć na topologię przypadku.

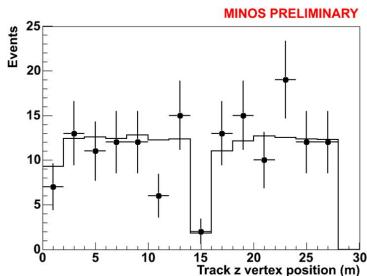
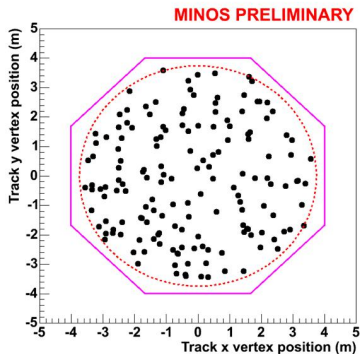
DANE Z DALEKIEGO DETEKTORA - OTWARTA PRÓBKA

Liczba zarejestrowanych przypadków w funkcji czasu.

DANE Z DALEKIEGO DETEKTORA - OTWARTA PRÓBKA

Rozkład wierzchołków oddziaływań neutrin z wiązki w Dalekim Detektorze. Porównanie MC i danych.

PRZEWIDYWANIE WIDMA W DALEKIM DETEKTORZE

METODA **BEAM MATRIX**

FD - Daleki Detektor, ND - Bliski Detektor

- 1 Poprawka na czystość (purity); Reconstructed \rightarrow True; poprawka na efektywność.

$$E_{ND\ CC\text{-like}}^{Reconstructed} \Rightarrow E_{ND\ CC}^{True}$$

- 2 Macierz Wiązki (**BEAM MATRIX**)

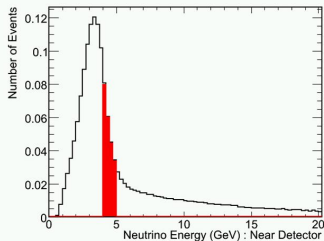
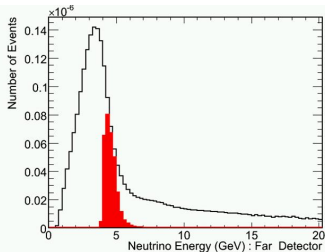
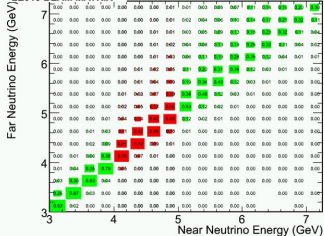
$$E_{ND\ CC}^{True} \Rightarrow E_{FD\ CC}^{True}$$

- 3 True \rightarrow Reconstructed (Bez oscylacji). Czystość używana do znalezienia tła od NC.

$$E_{FD\ CC}^{True} \Rightarrow E_{FD\ CC\text{-like}}^{Reconstructed}$$

METODA BEAM MATRIX

LE010 BEAM MATRIX

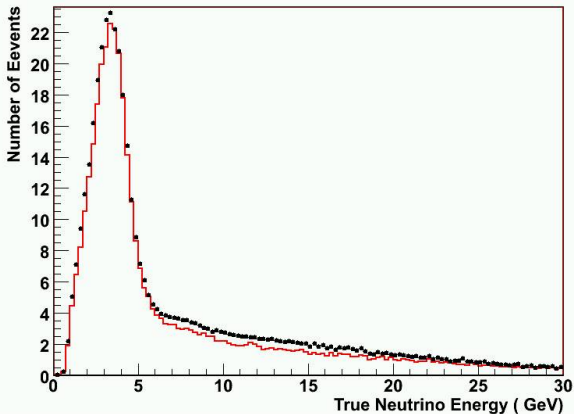

POPRAWIONE WIDMO ENERGII W DALEKIM DETEKTORZE

Czerwony histogram → nominalne MC

Punkty → przewidziane widmo energii w FD w oparciu o dane z ND

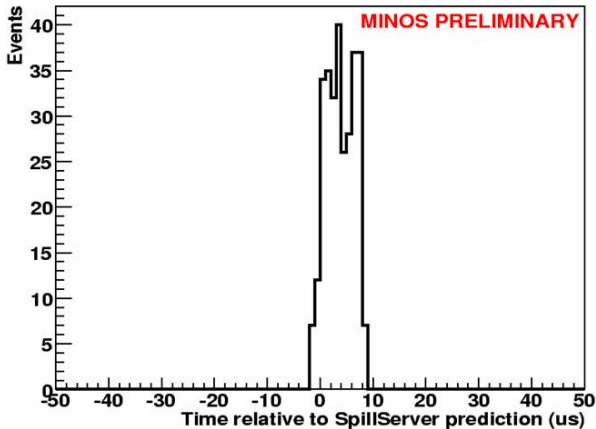
Far Detector True Spectrum : Red Line is Nominal Monte Carlo & Black Points the Predicted Spectrum using Near Detector Data

DANE Z DALEKIEGO DETEKTORA - PEŁNA PRÓBKA

Otwarcie *puszki* 4.03.2006

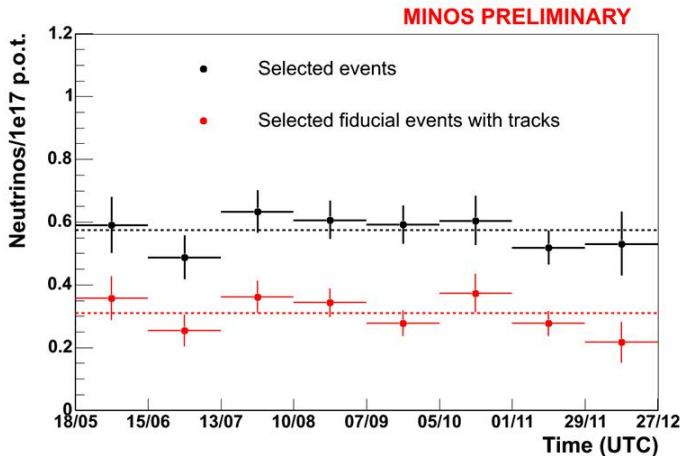
Time distribution of neutrino candidates

Okolo dwa razy więcej przypadków niż dla samej próbki pierwotnej.

DANE Z DALEKIEGO DETEKTORA - PEŁNA PRÓBKA

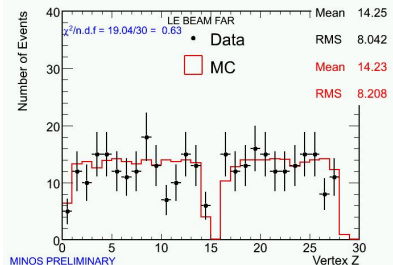
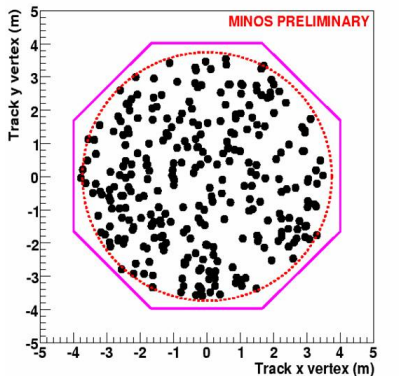
Liczba zarejestrowanych przypadków w funkcji czasu.

DANE Z DALEKIEGO DETEKTORA - PEŁNA PRÓBKA

Rozkład wierzchołków oddziaływań neutrin z wiązką w Dalekim Detektorze. Porównanie MC i danych.

Reconstructed track vertices of neutrino candidates

DALEKI DETEKTOR

LICZBY PRZYPADKÓW

Cięcie	Liczba Przypadków	Efektywność
Wszystkie przypadki (fiducial volume)	331	-
Przypadki z torem (mion)	296	89.4 %
Cięcia na jakość toru	281	84.9 %
Cięcie na PID (CC-like)	204	61.6 %
Dodatknie miony	186	56.2 %
$E_{Rec} < 30\text{GeV}$	166	50.2 %

DALEKI DETEKTOR

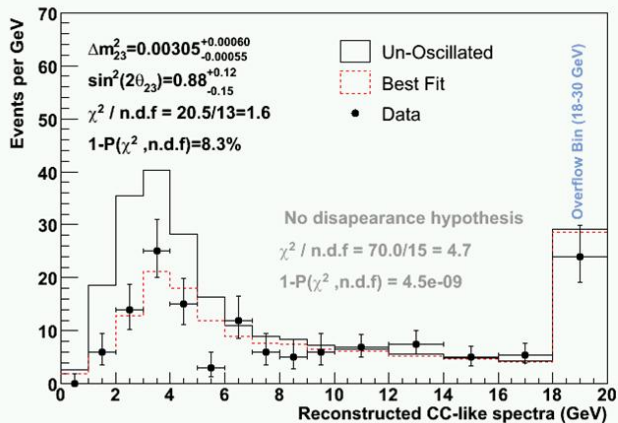
OBSERWOWANE i OCZEKIWANE LICZBY PRZYPADKÓW

Próbka danych	obserwowane	oczekiwane	stosunek	znaczoność
Kandydaci na CC (CC-like) $(\nu_\mu + \bar{\nu}_\mu)$	204	298 ± 15	0.69	4.1σ
$\nu_\mu (< 30\text{GeV})$	166	249 ± 14	0.67	4.0σ
$\nu_\mu (< 10\text{GeV})$	92	177 ± 11	0.52	5.0σ

WIDMO ENERGII

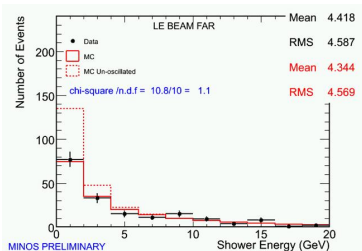
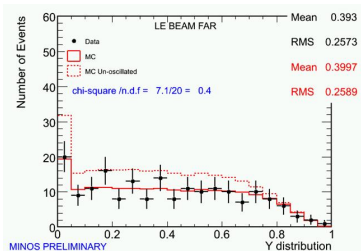
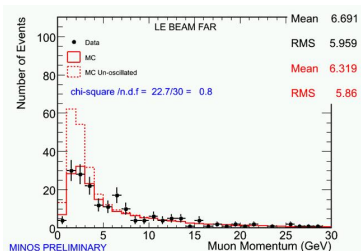
DOPASOWANIE MODELU OSCYLACJI

Oscillation Results for 0.93E20 p.o.t

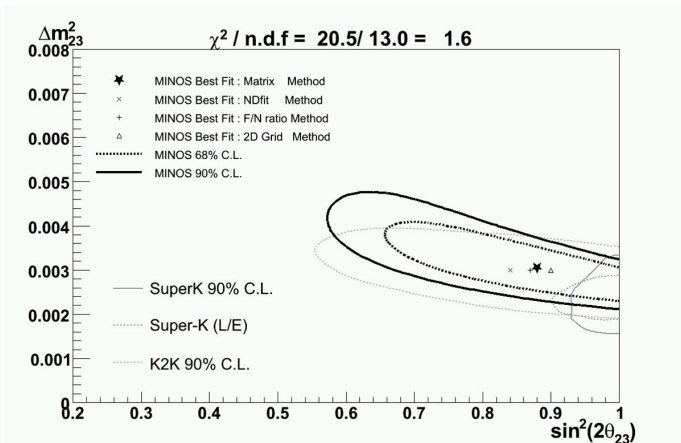
DALEKI DETEKTOR

ROZKŁADY ZMIENNYCH

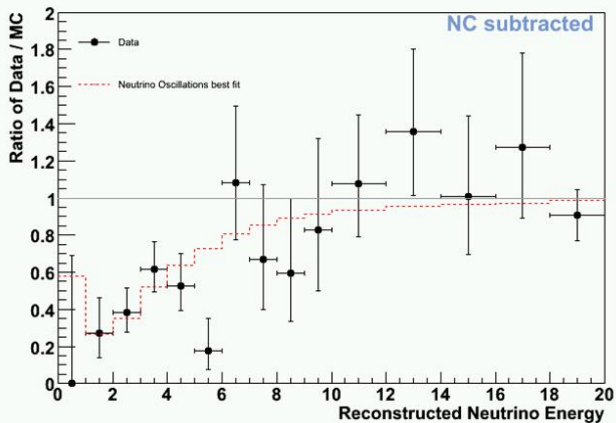

PRZESTRZEŃ PARAMETRÓW OSCYLACJI

DOZWOLONE OBSZARY

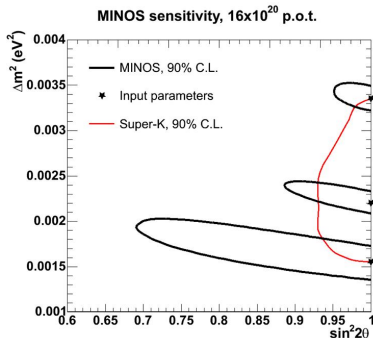
KRZYWA OSCYLACYJNA

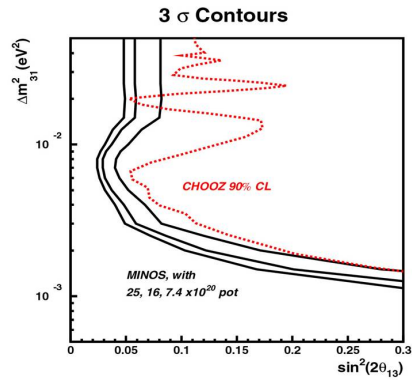
BŁĘDY SYSTEMATYCZNE

Źródło błędu	Zmiana Δm^2	Zmiana $\sin^2 2\theta_{23}$
Normalizacja $\pm 4 \%$	0.63×10^{-4}	0.025
Skala energii $\mu \pm 2 \%$	0.14×10^{-4}	0.020
Względna skala energii kaskady hadronowej $\pm 2 \%$	0.27×10^{-4}	0.020
Zawartość NC $\pm 30 \%$	0.77×10^{-4}	0.035
Niepewność σ CC	0.50×10^{-4}	0.016
Niepewność wiązki	0.13×10^{-4}	0.012
Oddziaływania wewnątrz- jądrowe	0.27×10^{-4}	0.030
RAZEM (suma w kwadratach)	1.19×10^{-4}	0.063
Błąd stat. (dane)	6.4×10^{-4}	0.15

PERSPEKTYWY NA PRZYSZŁOŚĆ

Znikanie ν_μ

$\nu_\mu \rightarrow \nu_e$

- Pierwsze wyniki z eksperymentu MINOS dotyczące oscylacji neutrin akceleratorowych dla 0.93×10^{20} pot.

$$\Delta m_{23}^2 = 3.05_{-0.55}^{+0.60}(\text{stat}) \pm 0.12(\text{syst}) \times 10^{-3} \text{eV}^2$$

$$\sin^2 2\theta_{23} = 0.88_{-0.15}^{+0.12}(\text{stat}) \pm 0.06(\text{syst})$$